

El fervoja mondo 11/2014

Britio:

Urboj en Britio planas Nordan projekton

Urboj *Liverpool*, *Manchester*, *Sheffield* kaj *Newcastle* anoncis investi 10-15 miliardojn da britaj pundoj cele plibonigi trafikan infrastrukturon. Baza branĉo de t.n. Norda projekto estas fervoja trafiko. La projekto celas pligrandigi kapaciton kaj redukti tempon por vojaĝado inter tiuj ĉi urboj. Rapido meza de trajnoj inter ili nun estas 64 ĝis 92 km/h. Trajnoj inter *Sheffield* kaj *Leeds* nove povos trafiki per rapido 200 km/h, kaj la fervoja linio havos koneksojn al fervojaj linioj al *Manchester* kaj *Liverpool*. Post finkonstruo la kapacito povos kreski je 150 procentoj kaj vojaĝtempo estos reduktita je duono. En la plano estas ankaŭ aliaj fervojlinioj al *Newcastle*, sur kiuj trajnoj povos trafiki per rapido ĝis 225 km/h.

Ĉeĥio:

Ŝaka trajno denove trafikis

Speciala trajno, dum kies veturado okazas ŝakturniro, en oktobro 2014 traveturis elektitan kurson tra meza Eŭropo jam kvaran fojon. Tiun ĉi fojon ĝi veturis el Praga ĉefa stacio al Vieno, Budapeŝto, *Trenčín* (en Slovakio) kaj Krakovo, kaj post preskaŭ dumil kilometroj kaj dekdu plenumitaj ŝakturniraj rondoj revenis en la veturkomencan stacion. En kvar tagoj en la trajno streĉe batalis amatoraj kaj profesiaj ŝakistoj el dekseks landoj, inter alia el Brazilo, Aŭstralio, aŭ Saud-Arabio.

Komence temis pri subita intenco de kelkaj entuziasmegaj ŝakistoj, kiuj sidante sur noktamuzaj sidiloj dum unu el ŝakturniroj prezentis sian proponojn serĉi originalan lokon por tiu ĉi ludo de la reĝoj. „Okazis tio en jaro 2009 en baneja urbo *Mariánské Lázně*, kie ni ekposedis ideon aranĝi turniron en trajno *Orient-Express*. Post malebriiĝo ni forlasis sopiron pri plej luksa trajnkurso, netradicia agadkampo tamen ne ĉesis alparoli nin“, revenas al komenco de la projekto *Pavel Matocha* el Praga ŝaka kompanio. Daŭris tio pluajn du jarojn, la revo fine tamen estis plenumita. En oktobro 2011 Ŝaka trajno ekveturis, kiel ĝis tiam nevidata origina aranĝo, unuan fojon. Pasis tri jaroj, kaj el ĉeĥa subita intenco fariĝis ŝakluda tradicio kaj fenomeno.

Forgesi pri nigrablanka

La ĉijara Ŝaka trajno (2014) ekveturis el Praga ĉefa stacio 10-an de oktobro, tirata de lokomotivo kun speciala ŝaktema simbolo. Kunligo de ŝako kaj Ĉeĥaj Fervojoj (ČD), kiu estas tradicia ĝenerala partnero, estis unuavice videbla rekte en ludvagonoj, nomigitaj laŭ plej konataj personoj de ŝaka historio. Dum veturo el Prago al Vieno, Budapeŝto, *Trenčín* kaj Krakovo okazadis streĉaj dueloj sur blu-blankaj ŝaktabuloj, kaj kun bluaj kaj blankaj figuretoj. Ofte temis pri dueloj vere nekompromisaj. En la trajno ja vojaĝis kvar ŝakaj grandmajstroj. Krom legenda ĉeĥa grandmajstro *Vlastimil Hort* (regula partoprenanto), kaj ĉeĥaj grandmajstroj *Martin Petr* kaj *Petr Neuman*, el Aŭstralio venis speciale por Ŝaka trajno *Ian Rogers*, kiu post kvar tagoj kaj dekdu rondoj de la turniro fariĝis absoluta venkinto.

Iomete alia libertempo

Vojaĝo sur trakoj tra meza Eŭropo tamen ne fariĝis nur taktiko super ŝaktabuloj. „Krom 76 partoprenantoj en la ŝakturniro ja vojaĝis pliaj 50 pasaĝeroj de akompanantaro, kiuj komprenis Ŝakan trajnon kiel eblon kunligi hobion de siaj proksimuloj kun sia plaĉo en vojaĝado, temas pri tiu netradicia formo de libertempo“, priskribas sian plian opinion pri unika projekto *Pavel Matocha*. Kaj pri vojaĝtravivaĵoj vere ne estis manko, ekzemple en ambaŭ metropoloj apud Danubo, dum suprenirado al kastelo super *Trenčín*, aŭ dum promeno sur placoj en Krakovo. La projekto, kiu en la mondo ne havas analogan komparon, tial denove konfirmis, ke ŝako kaj fervojo apartenas unu al la alia, ol oni unuavide opinius. Kaj pro tio ĉesigo de Ŝaka trajno ne minacas ankaŭ en venonta jaro 2015. Cetere, preparo de la aranĝo por la jaro 2015 jam komenciĝis.

Danio:

Veturilnombroj por novaj trajnoj el Kopenhago estas taksataj

Nacia trafikisto *DSB* sendis al dana registaro taksojn pri grando de veturilstoko, kiu estas bezonata por plenumo de strategio *Togfonden DK*. Tiu ĉi celas eluzi depagojn por ekspluatado de hidrokarbono, kaj povos financi elektrizon kaj aliajn laborojn en infrastrukturo, ke eblus atingi kadencan veturadon inter la plej grandaj danaj urboj. Raporto enhavas sep eblajn variantojn, kiuj dependas de decidoj de tia formato, ekzemple, ĉu maksimuma rapido de trajnoj estu 200 km/h aŭ 250 km/h, aŭ ĉu estu preferataj rektaj trajnoj, aŭ kunligaj trajnkonektoj. Ĝis la jaro 2030 kapacito de sidlokoj en trajnoj povus kreski je 25 procentoj, por atingi supozatan kreskon de personkilometroj je duono.

Francio:

Leĝdona ŝanĝo por nacia holdingo

Franca senato aprobis ferman tekston, akceptita de parlamenta komitato por propono de leĝo pri fervoja reformo. Temas pri lasta paŝo, bezonata por akcepto de tiu ĉi leĝo. La propono estis akceptita de 189 senatoroj; 150 estis kontraŭ. Nova leĝdono komencos validi ekde 1-a de januaro 2015 kaj ĝi kunligos Francajn Naciajn Fervojojn (*SNCF*) kaj francan ekspluatanton de fervoja infrastrukturo *RFF* en nova holdingo. La leĝdono solvos ankaŭ kontrolon pri fervojaj ŝuldoj. Laŭ franca trafikministro *Frédéric Cuvillier* tamen ne temas pri lasta reformo de fervoja sektoro.

Mongolio:

Partnereco kun Rusio alportos novajn fervojajn liniojn

La 3-an de septembro 2014 estis subskribita interkonsento pri strategia partnereco kun Rusaj Fervojoj (*RŽD*), kiu startos evoluon de mongolaj fervojoj en Ulanbatoro. Ĝis marto 2015 estos interkonsentitaj precizaj kondiĉoj kaj nomigitaj konsilistoj, kiuj preparos financajn kaj teknikajn studojn por efektivigi modernigon kaj konstruajn projektojn. Al ĉefaj pripensataj projektoj apartenas modernigo de traceado en direkto nordo – sudo 1100 km longa el *Sühbaatar* apud rusa landlimo ĝis *Dzamin Üüd/Erenhot* apud landlimo Mongolio/Ĉinio, inkluzive de elektrizo, kaj/aŭ konstruado de dua trako. En okcidento de Mongolio krome estas planata ankaŭ konstruado de fervoja linio, kunligonta Rusion kaj Ĉinion por eksporto de rusaj varoj en Ĉinion, Hindan Union, Pakistanon kaj aliajn landojn en sudazia regiono (kaj aliadirekte).

Saud-Arabio:

Hispanoj preparos planon por grandrapida linio el Riado

Konsorcio, gvidata de hispana firmao *Consultrans* subskribis komence de septembro 2014 kontrakton en valoro 6,6 milionoj da rialoj (ĉirkaŭ 1,4 milionoj da eŭroj) por prepari studon pri eblo konstrui grandrapidan fervojan linion Riado – *Dammam*. La studprojekton mendis saud-arabia organizo por fervojoj (*SRO*), kaj ĝi proponos traceojn, teknikajn postulojn kaj potencialan enspezon el fervoja linio, konvena por elektra trajnoj, trafikantaj per rapido 300 ĝis 350 km/h. *SRO* supozas, ke veturtempo 90 minutoj (ĝis nun 260 minutoj) povos instigi vojaĝantojn estonte uzi prefere fervojon ol aertrafikon.

Laŭ *Železničář* kaj *ČD pro vás* preparis *Jindřich Tomášek*